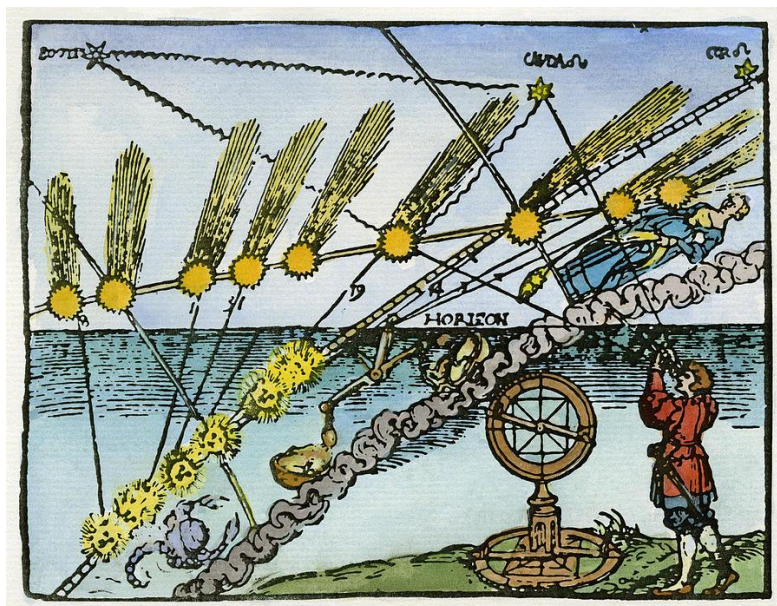

Včasih se zgodi, da nam kdo zastavi vprašanje, na katerega ne znamo odgovoriti. Ali pa znamo odgovoriti le delno, na pol, za silo, ali pa odgovorimo in pri tem nismo čisto prepričani, da je odgovor pravilen in da morda nima več možnih odgovorov. Če ne znamo odgovoriti, je najbolje, da ne odgovorimo, da smo tiho. Če pa že pišemo in/ali odgovarjamo na vprašanja, naj bi bili odgovori pravilni, da je potlej vse v redu. Seveda se napakam ne moremo nikoli popolnoma izogniti, če smo se že podali v pisateljske vode. Idealne pisarije ni.

Enajst vprašanj iz zgodovine naše astronomije

(Od 13. do 19. stoletja)

1. Kaj mislite, ali je Janez Lezicij vedel za svojega rojaka Hermana Koroškega, ki je deloval približno poldrugo stoletje pred njim ?
2. Ali sta se Bernard Perger in Regiomontan(us) poznala?
3. Navajajo, da je Andrej Perlah leta 1531 napisal Traktat o kometih. Tega leta se je na nebu pojavil tudi Halleyjev komet. Ga je Perlah morda opazoval?

Prikaz Halleyjevega kometa ob povratku k Soncu leta 1531.

4. Primoža Trubarja je tržaški škof Bonomo napotil na študij na Dunaj. A se je čez dve leti zaradi turške vojske, ki se je bližala Dunaju, in ogroženega in oteženega življenja v mestu vrnil k škofu v Trst. Ko je bil na Dunaju, je bil Andrej Perlah profesor matematike in astronomije na artistični (filozofski) fakulteti Dunajske univerze. Primož pa je takrat najbrž hodil na teološko

fakulteto univerze. Ali je obstajala kakšna možnost, da bi Primož poslušal kako Perlahovo predavanje? Je Perlaha sploh poznal?

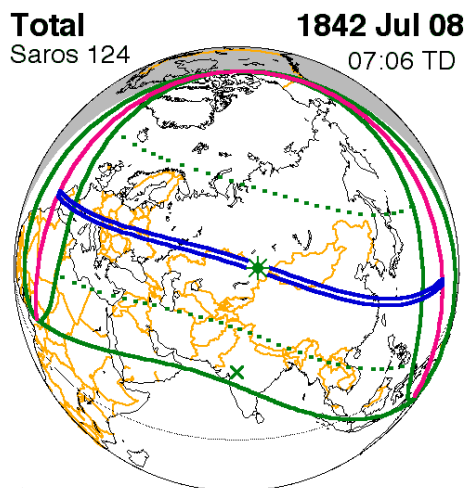
5. Rafael Kobencl, Andrej Kobav in Andrej Cergol so bili Kranjci z Notranjske in Primorske. Ali so se med seboj poznali?

6. Z Gorenjske izvirata dva Prešerna z istim imenom Janez Krstnik. Eden je bil operoz in ljubljanski stolni prošt, drugi pa latinist in uspešen jezuitski učitelj, med drugim tudi v Ljubljani. Ali sta se poznala?

7. Ali je p. Ferdinand Avguštin Hallerstein odkril kak komet?

8. Naš veliki matematik Jurij Vega je postal najbolj znan in slaven kot sestavljalet logaritmičnih tabel. Ali se je morda ukvarjal tudi z astronomijo?

9. Kje, kako in približno okoli katerega leta je profesor Leopold Karl Schulz Strassnitzki v Ljubljani populariziral astronomijo?

Pas Lunine sence na Zemlji, iz katerega je bil viden mrk (kakšen neki?) – levo; Sončeva korona, vidna ob mrku tega dne – desno.

10. Kakšen mrk (tip), kdaj (dan in čas dneva) in s katerega hriba na Gorenjskem je opazoval ljubljanski profesor Friedrich Anton Frank in o njem zelo obširno poročal v ljubljanskih časopisih Carniolia in Illyrisches Blatt?

11. S katerim kometom in kako se je ukvarjal akademik profesor doktor Josip Plemelj, ko je bil še študent matematike na univerzi na Dunaju? Ali je ta komet tudi opazoval? Kdo ga je odkril?